ADDIS KETEMA SUB – CITY EDUCATION OFFICE

SECOND SEMESTER CIVICS AND ETHICAL EDUCATION
FINAL MODEL EXMINATION

FOR ALL GRADE 8 (EIGHT) STUDENTS

SENE 2012/ JUNE 2020

TIME ALLOWED 1:00

NUMBER OF ITEMS: 60

GENERAL DIRECTIONS

ATTEMPT ALL THE **60 ITEMS** CONTAINED IN THE EXAMINATION PPER. FOR EACH ITEM, FOUR SUGGESTED OPTIONS ARE GIVEN. AMONG WHICH ONLY ONE IS THE CORRECT ANSWER, SO CHOOSE THE CORRECT ANSWER FROM THE SUGGESTED OPTION AND BLANCKEN THE LETER OF YOUR CHOICE IN THE ANSWER SHEET.

TIME ALLOWED TO WORK TO THIS EXAM **1:00** WHEN TIME IS OVER YOU MUST IMMEDIATELY STOP WORKING, LAY YOUR PENCIL DOWN AND REMAIN SIT TILL ALL ANSWER SHEETS COLLECT AND THE INVIGILATOR TELLS YOU TO LEAVE THE EXAMINATION ROOM.

ANY FORM OF CHEATING OR AN ATTEMPT TO CHEAT IN THE EXAMINETION ROOM IS SUBJECTED TO FORMALITY.

DO NOT TURN THIS PAGE TILL YOU ARE TOLD TO DO SO!

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ካነበባችሁ በኃላ በትክክል መልስ የያዘው ፊደል በመምረጥ አጥቁሩ

የፈተናው ክብደት 60% የተሰጠው ጊዜ አንድ ሰዓት

1. ከሚከተሉት ውስጥ የዲሞክራሲ ስርዓት ምሶሶ በመባል የሚታወቀው የትኛው ነው
   ሀ. ግልፅነት እና ተጠያቂነት
   ለ. ዲሞክራሲያዊ ተቋማት መኖር
   ሐ. የህግ የበላይነት
   መ. ነፃ የፖለቲካ ስልጣን ውድድር
2. ከሚከተሉት ውስጥ የግለሰብ ሰበአዊ መብት የሆነው የትኛው ነው ፡፡
   ሀ . የህዝቦች ሉአላዊነት
   ለ. የመዘዋወር ነፃነት
   ሐ. አመለካከት እና ሃሣብን በነፃ የመያዝና የመግለፅ መብት
   መ. ከህግ ውጭ ያለመያዝ፣ ያለመከሰስ እና ያለመታሰር መብት
3. ከሚከተሉት አማራጮች መካከል ውስጥ በክልል ደረጃ ሕግ አስፈፃሚ አካል በመባል የሚጠራው የትኛው ነው ፡፡
   ሀ.የክልሉ መስተዳድር ለ. የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሐ የክልል ምክር ቤት መ የክልል አፈ ጉባኤ ጽ/ቤት
4. የፈለጉትን ሃይማኖት የመከተል መብት በየትኛው የመብት አይነት ውስጥ ይካተታል፡፡
   ሀ. በዲሞክራሲያዊ መብት ለ. በፖለቲካዊ መብት ሐ.በኢኮኖሚያዊ መብት መ. በሰበዓዊ መብት
5. በአሁኑ ወቅት የኢትዮጰያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ስርአት መንግስት ምንድን ነው ፡፡
   ሀ.ፓርላሜታዊ ለ. ፕሬዝዳንታዊ ሐ. .ፓርላሜንታዊ ና ፕሬዝዳንታዊ መ .አሃዳዊ

10. የሰበዓዊ መብቶች ሁሉ ማዕከል እና የሁሉም መብቶች መሠረት የሆነው የቱ ነው

ሀ. የመምረጥና የመመረጥ መብት ለ. በሂወት የመኖር መብት ሐ. ያለ ፍርድ ቤት ትዕዛዝ ያለመከሰስ መብት

መ.ከማንኛውም አካላዊ ጉዳትና ጥቃት መከላከል

11. የክልል ብሔራዊ መንግስታት ከሚያከናውናቸው ተግባራት ውስጥ የማይከተተው የቱ ነው ፡፡
   ሀ. የክልሉን የፖሊስ ሃይል ማደራጀት ለ. ራስን በራስ ማስተዳደር ሐ. የክልል ሕገ መንግስት እና ሌሎች ሕጐች ማውጣት መ. የአገሪቱን ፖሊሲ ማውጣትና ማስፈፀም

12. የዲሞክራሲያዊ ዜጋን ባህሪ አስመልክቶ ትክክል ያልሆነው የትኛው ነው

ሀ. ልዩነቶችን ዲሞክራሲያዊ ስርዓትን ጠቃሚ መሆናቸውን አምኖ መቀበል

ለ. በሕግ የበላይነት ማመን

ሐ. ከህዝብ ጥቅም ይልቅ የራስን ጥቅም ማስቀደም

መ፤ በጋራአላማ ዙሪያ አቻችሎ በሰላምና በፍቅር አብሮ መኖር

13. ተገቢ የሆነ የሀብት ክፍፍልና የስራ ጫና ክፍፍልን በይበልጥ የሚያሣየው የቱ ነው

ሀ. ኃላፊነትን ለ . ፍትሃዊነትን ሐ. የሕግ የበላይነትን መ. መንግስታዊነትን

14. ለዜጐች የአገር ፍቅር ስሜት መዳበር በዋነኛነት ከፍተኛ አስተዋፅኦ የሚኖረው

ሀ. የውጭ ወራሪዎችን ድል ማድረግ ለ. የብሄራዊ በአላት በድምቀት ማክበር

ሐ. የሰብዓዊና ደሞክራሲ መብቶች መከበር

መ. በበጐ ፍቃደኝነት አገልግሎት መሣተፍ

15. የተማሪዎች መልካም ስነ ምግባር እሴት መሆን ያለበት የትኛው ነው

ሀ. ለትምህርታቸው ልዩ ትኩረት መስጠት

ለ. ሕገ ወጥ ተግባራትን በዝግታ ማለፍ

ሐ. አልፎ አልፎ ወደ ት/ቤት መምጣትና ቀድሞ መውጣት

መ. ቅዳሜና እሁድን በጨዋታና በመዝናናት ብቻ ማሣለፍ

16. ኢትዮጵያ ለመጀመሪያ ጊዜ የተፃፈ ሕገ መንግስት ያገኘችው በማን ዘመነ መንግስት ነው

ሀ. በደርግ ለ. በአፄ ዮሐንስ ሐ. በአፆ ሚኒሊክ መ. በአፆ ሐይለስላሴ

17. ከሚከተሉት መብቶች መካከል በኢትዮጵያ ለሚኖሩ የውጭ አገር ዜጐች የማይፈቀደው የትኛው ነው

ሀ. የመሰላቸውን ሃይማኖት መከተል

ለ. ንግድ መነገድና ትርፍ ማግኘት

ሐ. መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችን ማቋቋም

መ. በፖለቲካ ስልጣን መምረጥና መመረጥ

18. ከሚከተሉት ውስጥ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግስት ኃላፊነት የሆነው የትኛው ነው ፡፡

ሀ. በሀገሪቱ የውጭ ጉዳይ ላይ መወሰን

ለ. ለክልል መንግስት መሪዎች መሾም

ሐ. የክልል መንግሰታት ሕገ መንግስት ቅርፅና ይዘት ላይ መወሰን

መ.በክልል መንግስታት የውስጥ ጉዳይ ላይ መወሰን

19. ከሚከተሉት ድርጅቶች መካከል ዋና ትኩረቱን በሰብዓዊ መብቶች ላይ ብቻ ያደረገው የትኛው ነው፡፡

ሀ. የተባበሩት መንግስታት ድርጅት

ለ. የአፋሪካ አንድነት ድርጅት

ሐ. አምነስቲ ኢንተርናሽናል፡፡

መ. የአውሮፖ ህብረት

20. በዲሞክሪሲ ሥርዓት ውስጥ የመንግስት ሥልጣን በሶስት አካላት እንዲከፈል የተደረገው

ሀ.ብዙ የፖለቲካ ፖርቲዎች ለመፍጠር

ለ. በዴሞክራሲ ስርአት ተጠያቂነት እና ሃላፊነትን ለማጐልበት

ሐ. የመንግስት ስልጣን በመጨመር

መ. አንድ ፖርቲ ገደብ የሌለው ሥልጣን እንዳይዝ

21 በመንግሰት መስሪያ ቤቶች በደል ደርሶብናል በማለት ቅሬታ የሚያቀርቡ ግለሰቦችን አቤቱታ እየመረመረ ውሣኔ የሚሰጥ ሙብት አስከባሪ ተቋም ------------------ነው ::

ሀ. የሰበአዊ ሙብቶች ኮሚሽን

ለ. ሲቪክ ማህበራት

ሐ. የአምባ ጠባቂ ተቋም

መ. መገናኛ ብዙሀን

22. የፌዴራል መንግስትና የክልል መንግስታት የጋራ ሥልጣን እንዳላቸው የሚገልጸው አንቀጽ የትኛው ነው ::

ሀ. አንቀጽ 97 ለ.አንቀጽ 37 ሐ. አንቀጽ 96 መ. አንቀጽ 98

23. የግለሰብ ዲሞክራሲ ሙብት የሆነው ------------------ነው ::

ሀ.የእኩልነት ሙብት ለ. የመዘዋወር ነፃነት

ሐ. በህይወት የመኖር ሙብት መ. የሃይማኖት የእምነትና የአመለካከት ነፃነት

24. በዜጐች መካከል ልዩነት ሳይደረግ ለህይወታቸውና ለንብረታቸው ሕጋዊ ጥበቃና ዋስትና መሥጠት ማለት

ሀ. የህግ ከለላ ለ. የሥልጣን ገደብ ሐ የሕግ የበላይነት መ እኩልነት

25. ከሚከተሉት ውስጥ የቤተሰብ ምስጢር ያልሆነው የቱ ነው ::

ሀ. የጓደኛና የግል ሚስጥር ለ. የአባትና የእናት ሚስጠር

ሐ.የእህትና የወንድም ሚስጥር መ. የባልና የሚስት ሚስጥር

26. አንድ ድርጊት ጥሩ ወይም መጥፎ መሆኑን የምንለካበት መለኪያ

ሀ. ታማኝነት ለ. ስነ ምግባር ሐ. ሐቀኝነት መ. ቅንነት

27. ሚስጥር ለመጠበቅ መደረግ ያለባቸው ጥንቃቄዎች መካከል የማይካተተው

ሀ. ሚስጥር የሆኑ ጉዳዩችን ለይቶ ማወቅ

ለ. መልካም ስነ ምግባር መላበስ

ሐ ቻልተኝነት

መ. ታማኝ መሆን

28. ወንጀል እንዳይፈፀም የሚከላከል የአካባቢውን ፀጥታና ሠላም የሚያስጠብቅ ወንጀለኛን ተከታትሎ በቁጥጥር ስር የሚያውል የፍትህ አካል፡፡

ሀ. አቃቤ ሕግ ለ. ፍርድ ቤቶች ሐ. ፀረ ሙስና ኮሚሽን መ. ፖሊስ

29. በአለም አቀፍ ደረጃ የቅርብና የባህል ጥበቃ በማድረግ የሚታወቀው ድርጅት የቱ ነው

ሀ.ዩኔስኮ ለ. ኮሜሳ ሐ. ኢጋድ መ. የተባበሩት መንግስታት ድርድት

30. ስለ ሴቶች የእኩልነት መብት የሚደነግገው አንቀፅ ስንት ነው ፡፡

ሀ. አንቀጽ 33 ለ.አንቀጽ 35 ሐ.አንቀጽ 36 መ. አንቀጽ 34

31. ብሄሮች ብሔረሰቦች ህዝቦች እራሳቸውን በራሳቸው በማስተዳደራቸው ከሚያገኙት ጥቅም ውስጥ የማይካተተው የትኛው ነው ፡፡

ሀ. የራስን ዕድል የመወሰንና የራስን መንግስት የመመስረት መብት

ለ. ሠላም ልማትና ተከባብሮ መኖር

ሐ. የበላይና የበታች ተብሎ መጨቆንና ጥላቻ

መ. የመቻቻልና የመተሳሰብ መርህ መኖር

32. በአሁኑ ግዜ በአለም ላይ በከፍተኛ ፍጥነት በመሰራጨት ላይ ያለ በሽታ የቱ ነው ፡፡

ሀ. ሳንባ ነቀርሣ ለ. ኢቦላ ሐ .የስኳር በሽታ መ. ኮሮና

33. መብቶች ሲጣሱና ፍትህ ሲጓደል መወሰድ ካለባቸው ሕጋዊ እርምጃዎች መካከል የማይካተተው የቱ ነው ፡፡

ሀ. መብትን የማስከበር ነፃነት መጠቀም

ለ. መብትን በሃይል ማስከበር

ሐ. ክስ ማቅረብ

መ. የይግባኝ መብት መጠቀም

34. ከሚከተሎት ግብር ያልተጣለበት የቱ ነው ፡፡

ሀ. በአካል ላይ በደረሰ ጉዳይ የሚገኝ ካሣ

ለ. ከወለድ የሚገኝ ገቢ

ሐ. ከአክሲዮን ድርሻ የሚገኝ ገቢ

መ ከንግድ ሥራ የሚገኝ ገቢ

35. ስለ ማህበራዊ አገልግሎት ሰጪ ተቋማት ትክክል የሆነው የቱ ነው ፡፡

ሀ. ለመንግስት ብቻ ይሰራሉ

ለ. ለህብረተሰብ እድገት አስፈላጊ አይደሉም

ሐ.ከአድሎ የጸዳ አሰራር ሊከተሉ ይችላሉ

መ.በህብረተሰቡ ብቻ ይገነባሉ

36. ከአድሏዊ አሠራሮች ውጤት ያልሆነው የቱ ነው ፡፡

ሀ. የተነሣሽነት ስያሜ መጉደል

ለ. ተስፋ መቁረጥ

ሐ.የእርስ በእርስ ግንኙነት መላላት

መ.ሠላምና መረጋጋት ማስፈን

37. ከሚከተሉት ፍትህና የሚያገባ ውጪዊ ጣልቃ ገብነት የሆነው

ሀ. የዳኞች ሙያ ብቃት ማነሥ   ለ. የባለስልጣኖች ጣልቃ ገብነት

ሐ.የዳኞች ለስነ ምግባር ተገዥ አለመሆን   መ. የዳኞች ቅንነት መጉደል

38. በኢፌድ.ሪ ሕገ መንግስት መሠረት በፌዴራልም ሆነ በክልል የዳኝነት ስልጣን የፍርድ ቤቶች ብቻ ነው የሚለው አንቀጽ ሥንት ነው ፡፡

ሀ. አንቀጽ 38   ለ. አንቀጽ 97   ሐ.አንቀጽ 79   መ አንቁፅ 37

39 ከሚከተሉት መካከል የሀገር ፍቅር ስሜትን የሚገልፀው ሐሳብ የቱ ነው ፡፡

ሀ. የሌሎችን ሙብት አለማክበር   ለ. ቤተሰብን አለመውደድ

ሐ. .ለጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ጥንቃቄ አለማድረግ   መ. ለህግና ለደንብ ተገዥ መሆን

40.አንድ ታሪክ ትክክል ነው የሚባለው መቼ ነው፡፡

ሀ.በትክክለኛ መረጃ ላይ ተመስርቶ ሲፃፍ

ለ. በመንግስት ባለ ሥልጣናት ፍላጐት ላይ ተመሥርቶ ሲፃፍ

ሐ. ፀኃፊው በራሱ ፍላጐት ላይ ተመርኩዞ ሲፅፍ

መ. አፈ ታሪክን ተከትሎ ሲፃፍ

41 የኢትዮጵያ ብሔራዊ ሠንደቅ አላማ ሕብረ ቀለማት እና አቀማመጥ ምን መምሰል እንዳሚገባው ለመጀመሪያ ጊዜ በህግ ተደንግጐ ሊወጣ የቻለው በማን ዘመነ መንግስት ነው ፡፡

ሀ. በአፄ ቴዎድሮስ ለ. በአፄ ሀ/ስላሴ ሐ.በአፄ ዩሀንስ መ. በአፄ ምኒሊክ

42. ያልተሣፈ ሕገ መንግስት ከላት ሀገሮች መካከል አንዷ

ሀ. ኢትዮጲያ ለ. አሜሪካን ሐ. እንግሊዝ መ.ጀርመን

43. የአካል ጉዳተኞች መብቶች በተሟላ መልኩ ማክበር ከሚሰጠው ጥቅም ውስጥ የማይካተተው የቱ ነው ፡፡

ሀ. ለሌሎች አርአያ እንዲሆኑ ያደርጋል፡፡

ለ፤ ለሀገራቸው ልማት አስተዋፅኦ ያበረክታሉ

ሐ. ከተረጅነት እንዲላቀቁ ያደርጋል

መ. የሀገር ፍቅር ስሜታቸው ይጐዳል፡፡

44. የጋራ ሀላፊነት ያልሆነው የትኛው ነው ፡፡

ሀ. .ቅርሶችን መንከባከብ ለ. ትምህርት በርትቶ መማር ሐ. ሙስናን መዋጋት መ. አካባቢን ማፅዳት

45. ከሚከተሉት አንዱ ለሁም የሠው ልጆች የተሠጠ እኩል ሀብት ነው ፡፡

ሀ.ጊዜ ለ.ውሃ ሐ. ማዕድን መ.እፅዋት

46. ለአንድ ሀገር እድገትና ብልፅግና ወሣኝ የሆነው የቱ ነው ፡፡

ሀ. ከፍተኛ የተፈጥሮ ሃብት መኖር ለ. ከጥገኝነት አስተሳሰብ መላቀቅ

ሐ. በሌሎች ሀገሮች ብድርና እርዳታ ላይ መመስረት መ. የኮንትሮባንድ ንግድ ማጠናከር

47. ጠንካራ የሥራ ባህልን ማዳበር የሚያመለክተው ድርጊት የትኛው ነው ፡፡

ሀ. ስራን መናቅና ማማረር ለ. ከስራ ማቅረትና ማርፈድ

ሐ. ሣይሰሩ ለመኖር መመኘት መ. ጊዜን ሳያባክኑ ጠንክሮ መሥራት

48 የተመደቡትንየመንግስት ሥራ ያለ አግባብ በመጠቀም ለራስ ወይም ለሌሎች ለመጥቀም የሚከናወን ተግባር ምንድን ነው ፡፡

ሀ.የህዝብ አገልግሎት ለ. ሙስና ሐ. መልካም ሥነ ምግባር መ. የህግ የበላይነት

49. ለተፈጥሮና ታሪካዊ ቅርሶችና ሀብቶች ብክነት ምክንየት በዋናነት የሚሆነው ከሚከተሉት ውስጥ የትኛው ነው ፡፡

ሀ. የግንዛቤና የሀላፊነት ሥሜት ማጣት

ለ. በጥበቃ ሥራ የተሰማሩ ሠዎች ሥልጣን ስልጠና አለመኖር

ሐ. የፖርኮችን የሙዚየምን ቁጥር ማነሥ

መ. የግንባታ ሥራዎች መስፋፋት

50. የዜጐችን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች ለመፍታት የሚቋቋሙ አትራፊ ያልሆኑ ድርጅቶች ምን ተብለው ይጠራሉ

ሀ መንግስታዊ ድርጅቶች ለ. የንግድ ድርጅት ሐ. የሲቪል ማህበራት መ. የእምባ ጠባቂ ተቋም

51. ቃልኪዳንን ማክበር ከሚከተሉት ውስጥ የየትኛው መገለጫ ነው ::

ሀ. ጠንካራ የሥራ ባህልን ለ. ሀላፊነት መወጣትን ሐ.እኩልነትን መ.ፍትሐዊነትን

52. ከሚከተሉት አንዱ ከአንድ ሀገር ተረካቢ ኢትዮጵያዊ ውጣት የማይጠበቀው በዋነኛነት የትኛው ነው፡፡

ሀ. ለሀገሪቷ ደህንነት ዘብ መቆም ለ. ከኃላ ቀር አስተሣሰቦች ራስን ማላቀቅ

ሐ. በተለማራበት የስራ መስክ ጠንክሮ መስራት መ. የጠባቂነት ባህልን ማሣደግ

53. የዜጐች እኩል ተጠቃሚነት መብት መተግበር የሚገለፀው

ሀ. ሁሉም ዜጋ እኩል ሀብት ሲኖረው

ለ. ዜጐች በየተራ የሀገር መሪ ሲሆኑ

ሐ. ማንኛውም ዜጋ ተመሣሣይ መብት ዕድልና ጥቅም ሲያገኝ

መ. ብዙሀን በአናሳዎች ላይ ፍፁማዊ የበላይነት መብት ሲኖራቸው

54. የኢፌዲሪ ሕገ መንግስት ስንት አንቀፆተና ሥንት ምዕራፎች አሉት

ሀ.103 አንቀጽ 10 ምዕራፍ ለ. 106 አንቀጽ 11 ምዕራፍ

ሐ. 81 አንቀጽ 11 ምዕራፍ መ. 100 አንቀጽ 8 ምዕራፍ

55 ዜጐች ሁሉ ሀላፊነት ቢኖርባቸው

ሀ. እንደ እውቀትና ችሎታ ይለያያል ለ. ሀላፊነቶች ሁሉ እኩል ናቸው

ሐ. የማይመለከታቸው ዜጐች አሉ መ. ግላዊ ጥቅም የለውም

56. ከሚከተሉት አረፍተ ነገሮች መካከል ለአንድ ባለሙያ አስፈላጊ የሆነው

ሀ. በሙያውና በሥልጣኑ ራስን መጥቀም ለ. የሙያ ብቃትና የሙያ ሥነ ምግባር መላበስ

ሐ. በቢሮ ሥራ ላይ ብቻ መሰማራት መ. ሥራን መምረጥ

57. ራስን የመቻል ጥቅም የማይሆነው የትኛው ነው ፡፡

ሀ .የበታች ሆኖ ለመኖር ለ. የእኩልነት ሥሜት ለመፍጠር

ሐ. ከተረጅነት ተመፅዎችነት ነፃ ለመሆን መ. አቅምን አውቆ ለመኖር

58. የተሻለ እውቀት እንድናገኛ ከሚረዳን ውስጥ የማይካተተው

ሀ. መፅሐፍት ለ.መፅሔቶች ሐ.ጋዜጣዎች መ. ኃላቀር አስተሳሰቦች

59. ሕገ መንግስት የመተርጐም ሥልጣን ያለው ማን ነው

ሀ የህዝቡ ተወካዬች ምክር ቤት ለ. የሚኒስተሮች ምክር ቤት

ሐ. የዳኞች ምክር ቤት መ. የፌዴሬሽን ምክር ቤት

60. በሀገራችን ለረጅም ዘመናት የኖረ ባህላዊ የቁጠባ ዘዴ ምን ይባላል፡፡

ሀ.ባንክ ለ.እቁብ ሐ. ሠንበቴ መ.ኢንሹራንስ